

Kommunledningsförvaltningen

Kansliet

Ingelina Edström, 0921-621 16

ingelina.edstrom@boden.se

Betänkande SOU 2016:5 Låt fler forma framtiden!

Beskrivning av ärendet

Bodens kommun är remissinstans för betänkande av 2014 års demokratiutredning – delaktighet och jämlikt inflytande SOU 2016:5 Låt fler forma framtiden! I utredningen lämnas en rad förslag på författningsändringar, men även nya målsättningar, utredningar och regeringsuppdrag samt ett antal bedömningar och rekommendationer diskuteras.

Syftet med förslagen är att stärka individens möjligheter till inflytande och att bredda det demokratiska deltagandet. De flesta av författningsändringarna bör enligt utredningen kunna träda i kraft den 1 juli 2017. Ändringar som berör förtroendevalda och deras uppdrag föreslås gälla från och med den 1 januari 2019.

Detta yttrande gäller inte sådant som fokuserar på nationell nivå eller de politiska partierna. Vi har endast tittat på förslag som rör kommunen. Betänkandet innehåller många genomtänkta och demokratifrämjande förslag, nedan följer de som kommunen valt att kommentera.

Kommunens synpunkter

Underlätta villkoren för de förtroendevalda

Enligt förslaget ska fullmäktige kunna besluta om sjuk- och föräldraledighet för förtroendevalda och att förtroendevalda inom fullmäktige ska kunna behålla uppdraget vid flytt från kommunen.

Sjuk- och föräldraledighet borde vara en rättighet och inte ett beslut för kommunfullmäktige att fatta.

Om utflyttade fullmäktigeledamöter får behålla sitt uppdrag riskerar representativiteten att minska. Det finns risk att förtroendet för politiken tar skada om flera ledamöter inte är bosatta i den kommun vars väljare de ska representera. Fullmäktige bör kunna besluta om att ledamot i fullmäktige ska kunna behålla sitt uppdrag vid en tillfällig flytt till annan kommun.

Det förstärkta folkinitiativet

Inrättande av en nationell webbsida för folkinitiativ och folkmotioner med signering över internet och tydliggörande i kommunallagen av hur många underskrifter som krävs är bra och konkreta förslag som underlättar för medborgarna att driva frågor politiskt. En nationell webbplats för namninsamling ger alla samma förutsättningar att samla in namn, vilket stärker demokratin.

Införande av folkmotion i kommuner och landsting

Utredningen föreslår att medborgarförslaget tas bort och ersätts av en folkmotion som kan väckas i fullmäktige av minst en procent av de folkbokförda i kommunen eller landstinget den sista december året före inlämnandet av folkmotionen.

Avskaffande av medborgarförslagen bör inte vara tvingande, men övergången till en folkmotion ska finnas som en möjlighet. Medborgarförslag kräver stora resurser av den kommunala förvaltningen - både vad gäller remissförfarande och administration. Kommer många medborgarförslag tar de alltför stora resurser i anspråk. Om medborgarförslag byts ut mot folkmotion kommer en annan typ av frågor att drivas. Det blir svårt att samla in namn för att få till ett övergångsställe vid en skola, eller en skatepark i ett specifikt bostadsområde, en grillplats vid pulkabacken. För att kunna samla in ett tillräckligt antal namnunderskrifter måste frågorna vara av mer generell karaktär.

Ungas delaktighet och inflytande

Förslaget innebär försök med rösträtt vid 16 års ålder vid val till kommunfullmäktige. Den lokala demokratins funktionssätt, kritisk granskning och källkritik föreslås betonas i det nationella skolutvecklingsprogrammet.

Försök med sänkt rösträttsålder kan öka engagemanget bland skolungdomar och stärka incitamenten att diskutera demokratifrågor i skolorna. Kanske borde försök med sänkt rösträttsålder gälla samtliga kommuner och inte bara några frivilliga. Utvärderingen av försöket bör ske på nationell nivå för att resultaten ska bli jämförbara.

Mats Berg
Kommunchef

Ingelina Edström
Kommunsekreterare